

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 31. velikega serpana 1877.

List 35.

Ošabnost. — Ponižnost.

Bog se ustavlja ošabnim; ponižnim
pa deli milosti. (1. Petr. 5, 5.)

Pervi notranji sovražnik čistosti je ošabnost in napuh. Ta napuh tiči v nekakem zaupanju na samega sebe, ki izključuje čujočnost, je v nečimurnosti in dopadoželjnosti. Tak človek si domišljuje, da je kaj, in zato se hoče ljudem skazovati, spoznati dati, hoče dopasti. Ker hoče svetu dopasti, se iše oblačiti po posvetnem kusu, ravnati se po njegovih šegah in če tudi ne misli kakor svet, vendar začenjati delati kakor svet. Tukaj ni ravno še govorjenje od nesodobne obleke, ki je očitno znamenje nečistega serca in znamenje tistih, s katerih čel je že zginila deviška sramožljivost, temuč od preveč iskanega, nezmernega lišpa tistih, katerim se v vsem zunanjem vidi dopadoželjnost. Taki bi pa vender ss. očete in duhovne učenike javaljne prepričali, da je njih serce še popolnoma čisto; zakaj rekli bi jim ss. očetje: Vaše zunanje kaže, da ste lažniki. Že Tertulijan je pisal: Želja, po lepoti oblačila dopasti, ne prihaja iz čistega serca, ker je znano, da se s tem budi mesenost. Sv. Krizostom je rekel na svetem mestu: Velika skerb, s katero se telo zališa, je znamenje notranje ostudnosti. Device, piše sv. Ciprijan, ki so nečimerno oblečene, se ne morejo s Kristusom oblačiti. Pri sv. Ambrožu beremo: Kolikor bolj nališpana se prikazuje devica pred svetom, toliko zaničljivši je v očeh Božjih. Ko je mlad gospod v obleki naj novejše šege sv. Filipa Nerija vprašal, kako mu ta obleka dopade, mu je svetnik odgovoril: „Če je le tvoje serce nepokvarjeno, potem je vse dobro; če bi bilo pa tvoje serce čisto nepokvarjeno, bi ne nosil take novošegne obleke; zakaj vedi, kdor se nečimurno in nezmerno lišpa, da bi drugim dopadel, ta ne sme nikdar reči, da bi bil znotraj čist in sramožljiv: njegov lišp ga izdaja za lažnika.“

Podobno govorijo ss. Efrem, Avguštin, Hieronim, Gregor Nazijanski, Bernard, Tomaž Akvinski i. dr. Zares, kdor ima kaj skušnje in svet pozna, težko veruje kakor na ponižnost tako tudi na čistost serca tistih, kateri so vdani, če tudi ne ravno nesodobnemu, pa vender nezmernemu lišpu. Ali kdo si bo pred oči stavil nališpano posvetno osebo, če si hoče postaviti podobo ponižnega in čistega kristjana?

Celó pogani tako sodijo. Po spričevanju rimskega zgodovinarja Svetonija je imel cesar Avgust navado reči, da je obleka, iz ktere se kaže gizdost in mehkužnost, zastava prevzetnosti in odeja razuzdanosti. Rimska Vestalka je bila zatožena, da je nezvesta postala obljubi

deviške čistosti. Dokazala je svojo nedolžnost, in vender ji je veliki služabnik malikov očital: „Ko bi bila ti v našanji in v obleki bolj sramožljiva, bi te bili imeli za čisto. Tako derzno vedenje se ne spodobi devici, kateri je sramožljivost in dobro ime pri sercu.“

Ali ni šega v obleki prav za prav izkazovanje ošabnosti? Kako bi tedaj s šegavostjo čistost mogla dolgo ostati? Prav resnično piše modri škof Fenelon: „Naj več tistih, ki zgubé nedolžnost, mora začetek spridenosti pripisovati ljubezni do lišpa.“ Sej Bog se ustavlja ošabnim; bolj jih pa ne more ponižati, kakor če jih zapusti, da v nečistost padejo; zakaj kakor je čistost naj lepše in naj plemenitejše v človeku, tako je nečistost to, kar ga naj bolj oskruni, v njegovih lastnih očeh naj globokejše poniža. Nečimurnost, dopadoželjnost, ošabnost je bila vedno spotikljej nedolžnosti. Kako se je zamoremo ogniti?

Ogibljemo se je s ponižnostjo. Brez ponižnosti, pravi sv. Bernard, bi še Devica devic ne bila Bogu dopadla; in sv. Gregor pristavlja: Brez ponižnosti je težko, celo nemogoče čisto ostati. Ta ponižnost se mora razodevati z nezaupnostjo do sebe in z veliko natančnostjo vesti. To sta dve poglavitni znamenji kakor ponižnega tako tudi čistega serca; zakaj kdor sam sebi ne zaupa, ta čuje nad vsimi svojimi stopinjami, in kdor ima natančno vést, ta ne meri čistosti z mero svetá, v čegar očeh čistost le to poškoduje, kar sramoti, temuč jo meri po edino pravi meri Božji, pred katerim je celó nečista misel pregrešna, če jo ima kdo prostovoljno.

Tak človek čuje zato tudi nad svojim notranjim in ni zadovoljen, da se obvaruje samo velikih madežev, temuč se boji tudi sence madežev. Ta nezaupnost do samega sebe in ta natančnost vesti vstanovi v njem za ohranjenje čistosti tako potrebno sramožljivost, ktera se razodeva v obleki, v hoji, v vsem vedenji in gibanji, v pogledu in govorjenji, sploh v vsem zunanjem, in ktera posebno daje vsemu bitju nedolžnega tako ljubeznjivo podobo. Po ti krotki ponižnosti, keršanska mladost, si prizadeva dopasti njemu, kteremu dopasti je naj lepši hvala, naj večí zasluženje, naj bolj blažena sreča, namreč Bogu, kteremu dopasti si je Marija prizadevala vse žive dni. Vsaka druga dopadoželjnost je vselej nevarna, naj večkrat pregrešna. (Dosenbach: „Die Jugend.“)

Goborček, ali branje o desnem razbojniku.

Prijazni bravec! Ne mara ti ni še znano branje o desnem razbojniku? Priprosto ti bom povedal, kako je bilo, in spoznal boš v tem podobo naših časov, to je, da se podobno tudi še zdaj godi.

Noč je bila temna. Nobena zvezda se ni lesketala na podnebji, strašanskih vihar je zunaj razsajal in tulil po pušavi.

„Odprite, odprite nam“, kliče mil glas.

V slabi bajti je sedela črna ženica, ki se je grela pri slabo berlečem ognju, ter se je pogosto ozirala na zibel, v kateri je spalo bolno dete.

„Oprite, odprite nam!“ ponavlja glas zunaj.

„Kdorkoli ste“, odgovori žena zbegano, „pojdite svojo pot; ta bajta ni za sprejemanje, ne za prenočevanje.“

„Odprite v imenu Boga Abrahamovega, Izakovega in Jakopovega.“

„Rekla sem vam, gorje popotniku, ki tukaj notri stopi!“

„Poginjamo, imejte usmiljenje z nami.“

„Česa zahtevate, nespametni ljudje?“

„Prenočiša za-me, za moža in Dete“, odverne mlada gospá, ktere lepota se je bila zablišala hišni gospodinjji.

„Ako vam dovolim, česar prosite, vas zadene pogin, smert; kajti jaz sem soproga silovitega tolovaja, in kadar pride domú, vas ne morem oteti iz njegovih rok.“

Ta čas ko je govorila, se odprejo vrata same od sebe; Jožef je bil že privezal oslico, ter stopil v kočo z nevesto in z božjim Detetom. Tolovajka verže malo derv na ogenj, svetel plamen zdajci razsvitli in ogreje kočo, ki vsa postane praznična; veselje se cedi s stene in stropa. Tudi bolni otrok se prebudi v zibeli, se oberne k detetu Jezusčku in se mu smehlja.

„Ne vem, kdo ste, pa po vašem prihodu sem oveseljena jaz, in moj sinček se čuti enako srečnega.“

Zunaj je bilo še zmirom tema, vihar ni nehal tuliti, in kočica je škripala v vseh skladih.

Na durih se zasliši: tok, tok!

„Kdo je?“

„Žena, hitro odpri!“

„Joj! moj mož je; kako in kam vas čem skriti?“ govori tolovajka vsa preplašena.

Marija se vzdigne, dá tolovajki nebeško Dete in odpre. Tolovaj stopi notri z divjim obrazom, ves premočen od dežja, in z ropom obložen. Kadar pogleda na Marijo, stopi stopinjo nazaj, in se ozre serdito na svojo soprogo.

„Ubogi popotniki so to, ki jih je vjel vihar; sprejela sem jih, nadja se, da nam prinesó srečo.“

Tolovaj odloži obleko in plen, zapre duri in tudi njegov pogled je postal jase.

„Žena, imaš kaj jesti?“

„Malo kruha, nekaj sadja in pol kozliča.“ Hotla je Mariji nazaj dati nebeškega Sinčka, da bi napravila večerjo.

„Ne“, pravi Marija, „jaz bom vam postregla.“ Vsi so večerjali, in tolovajeva žena je ostala sama pri ognju z Jezusčekom in s svojim sinčekom. Bila je pa tako dobre volje, da še nikoli svoj živi dan ne tako.

Tolovaj se nasiti in potem reče Jožefu: „O da bi bil moj otrok taki, kakor je tvoj!“

„Je li bolan“, vpraša Marijin ženit, ki je bil ravno zapazil strašne turove in smerdljive gobe na otroku.

„Bolani je za strašansko boleznijo, z gobami je obsut.“

Premolknejo nekoliko časa in tolovajki se uderejo grenke solze po licih.

„Bog kaznuje nad otrokom hudodelstva staršev“, reče ihteča tolovajka.

Tolovaj pogleda resno na svojo ženo, pa pogled ni razodeval ojstrosti, graje in jeze, ampak nepokoj in kes.

„Bog vsakemu skesanemu grešniku rokó podá“, reče Marija, „ter spremeni solze v veselje.“

Vzame pa Jezusa na kolena in govori na dalje: „Glejta, daní se, vihar jenjuje! Dajta mi vode, da umijem svoje Dete, potem odrinemo.“

„Ne še“, pravi tolovaj, kateri ptujcev ni hotel spustiti po noči.

„Imamo še dolgo pot“, reče Jožef.

„Kam pa potujete?“

„Ubogi pregnanji gremo v Egipt, da si tam poišemo predomovanja, pa bomo se od ondod zopet nazaj vernili.“

„Kadar se bodete vračali, ne pozabite moje bajte, ki ste jo napolnili s svetlobo in veseljem.“

Jožef in tolovaj stopita iz kočice. Vihar je potihnil, zarija se je zaznavala.

„Idimo“, reče Jožef.

„Umite svojega sinčka v vodi, v kateri sem jaz umila svoje Dete“, reče Marija in odide z Jožefom.

Dokler sta jih mogla viditi tolovaj in žena, sta za njimi gledala, in kadar jih nista več vidila, sta bitko zdihnila, kakor bi bila zgubila koga predrazih iz svoje družine. Tudi njihov gobovi otrok se je jokal.

„Čakaj, te bom umila v vodi, v kateri je umivala ptujka svoje dete.“

„Kaj bo to pomagalo?“ odverne maloverni tolovaj. Žena se ne zmeni za njegov ugovor, umije otroka, in bil je zdrav. Bog ne pusti nobene dobrote brez povračila. Pozneje je bil ravno ta mali gobovec umerl zraven Jezusa na križu. Imenujemo ga desnega razbojnika.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Rokodelsko cerkveno opravilo na Rožniku in 25letnica vel. rokodelskega predsednika g. Šäfferja. Kranjska potica in pikolit na Nemškem.) Katoliška rokodelska družba je imela 26. t. m. lepo cerkveno pobožnost na Rožniku. Ob sedmih zjutraj so imeli v. č. gosp. Dolinar, veliki dobrotnik in učenik te družbe, spodbuden govor, ves priméren rokodelskemu stanu, namreč o delu. Pojasnovali so, kako je delo potrebno, da je Bog človeka za delo postavil na ta svet, in kako je Zveličar rokodelski stan povzdignil in posvetil, ker si je rokodelca sv. Jožefa izvolil za rednika in mu je tudi pomagal pri težavnem tesarškem rokodelstvu. Polagali so nam tudi na serce, kako dobra in koristna je navada vsako jutro storiti dober namen; le tako bo naše delo Bogu dopadljivo in si bomo pridobili Božji blagoslov in dosegli enkrat večno plačilo.

Po pridigi ste bili dve sveti maši; pri velikem altarju v. č. g. predsednika Gnjezda; pri kateri so peli družbeni pevci.

Ta slovesnost je imela pa še poseben imeniten pomen; 28. t. m. je namreč obhajal svojo mašniško 25letnico mons. veliki predsednik Šäffer v Kolinu, in v ta namen se je bila zbrala družba na prijaznem homcu pri Materi Božji zahvalit Boga za vse dobrote njemu skazane. Prosili smo tudi, naj bi Bog še mnogo lét ohranil tega za rokodelski stan tako potrebnega gospoda; v ravno ta namen bode čez 500 rokodelskih družb opravljalo svoje molitve.

Želela je pa naša družba g. vel. prednika še z neko drugo rečjo zveseliti. Poslala mu je namreč za vozilo o njegovem jubileju pošteno krajsko potico in pa nekaj steklenic pravega pikolita.

Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo!

J. R.

Iz Ljubljane. (*V gimnazijo, v gimnazijo!*) Skoro se bodo zopet pričenjale očitne šole. Kam se bode podal mladenec z lepimi zmožnostmi, kateri je začetne šolske razrede saj nekoliko dobro zveršil? Kdor koli ima veselje in zmožnost do više olike, mora iti v gimnazijo, ako želi doseči stopinjo višega izobraženja, kajti brez gimnazije ni poti do više učenosti, do viših učenih stanov in služb. Ker je pa više izobraženje naravna pravica človeštva sploh, se ne smejo nikomur vrata do njega zapirati. Toda ravno nova doba, ki nikoli ne more prehladiti olike, napredka, izobraženosti; vendar dostikrat naj boljšim zmožnostim vrata do olike in nauk zapahuje. Po eni strani sili, celo s kaznimi mladino tira v šolo; po drugi strani pa ravno vstop v više šole tako obtežuje, s tolikimi datvami obkłada, da revežu nikakor ni mogoče do dobrote gimnazijskega poduka, ako nima premožnejših dobrotnikov, kateri bi mu kupili knjige, ki jih skor nikoli že ni dosti in se velikrat menjajo, kateri bi mu plačali visoko učnino saj za prvega pol leta, vpisnino, pa še kaj priklád za kake biblioteke, in kdo vé kaj še drugega? Kje pa je potem še nekoliko spodobišči obleka, ki jo študent vendar mora imeti, — kje denar za stanovanje, živež, za „inštruktorja“ ali posebnega podučevalca, brez kakoršnega dandanes tudi mladenči prav dobrih zmožnost komaj kaj opravijo? — Vsak prijatelj mladine in više olike mora želeči, da bi se mladenčem pot v gimnazijo zlažjevala, ne pa steževala; sicer bi vpitje po olikih v novi čri bilo ironija in število gimnazijalcev bi se le še dalje zmanjševalo. To željo mora vsak poštenjak in človekoljub poterditi in podpirati.

Za ta trenutek pa, dokler se uno po postavni poti ne doseže, bodi namen teh verstic ta, da bi blagi meščani in drugi prijatli omike in mladine tudi to leto prav obilno podpirati blagovolili mladenče, ki želé iti v latinske šole, in sicer ne samo z dajanjem živeža, temuč kar se dá s pomočki za nakup predrazih bukev, za učnino itd. (Svoje dni je dobil mladenec kake štiroje bukve lahko za 1–2 gl., zlasti če je stare kupil, zdaj ni nikoli dosti bukev; ni pa dozda še skazano, da bi „cvetki“ iz mlade šole bili kake večje „kapacitete“, kakor so iz poprešnjih.) Zlasti bode v duhovskem stanu v kratkem nastalo silovito pomanjkanje, ako se ne bode skerbalo za gimnazije, da se zopet bolj polnijo, kot so se do sedaj že nekatere leta. Ravno letos zopet kaže, da bode novincev za bogoslovje še manj kot druge leta. Framasonom, se vé, je to ljubo; ali drugo prašanje je, kako bode z narodom, kakošen nasledek za državo, za občinski stan, ako se v tem oziru na bolje ne oberne?

Iz Ljubljane. (*Peterhof in razkolniška maša. Sv. maša vojakom močno potrebna. General Lamarmora, Sobieski, Lavdon, Radecki, Bugeaud in sv. maša ter molitev. Bonapartovci in sv. maša. Rénan gine, še se mašuje. Mladini silo potrebna pogosta sv. maša. Vse zginja z zemlje, mašniki še vedno mašujejo. Kaj pravi bivši protestant Faber? Ko bi mladina vedila ceno sv. maše!*) Iz Peterhofa so naznanili 14. avgusta to le: V nedeljo se je obhajala maša pričo vsih vojaških poveljnikov; 24 kerdél pešcev gre k Donovi. Po maši je bilo kosilce pri cesarici, ki je razodela svoje vošila za srečen vspéh. — Peterhof je teržič ob kronstadtskem zalivu, 25 kilometrov proti južnemu zahodu od Petrograda. Cesarima ondi velikanek grad, in v cerkvi tega grada je bila

12. avgusta maša za srečen vspéh ruskega orožja na Bulgarskem in v Aziji. Rusi so razkolniki, to je, imajo do malo razločkov ravno tisto vero, kakor mi, toraj tudi sv. mašo po vzhodnjem obredu. Marsikteri poveljniki po družih deželah, ki katoliškim vojakom po framašonski šegi kasarne zapirajo ob nedeljah, da ne morejo k sv. maši, so se ne mara spotikali nad mašo v Peterhofu, kakor meni „Unità“. Toda, naj pravi framašonatvo, kar mu je drago, gotovo je le malo upanja, da bi Bog vojnám, ktere več ne molijo, k sv. maši ne hodijo, njih orožje blagoslovil. Rado se zgodi, da Bog take sovražnikom v roke dá.

Na Laškem imajo vojno, ki ne hodi k sv. maši, kakor piše ravno omenjeni list. General Lamarmora je pa imel serčnost grajati to ošabno zaničevanje studenca vsih blagrov in dobrót. Na Dunaju je svoje dni poveljnik vse keršanske vojne sam stregel pri sv. maši, vsa vojna je bila pri sv. maši, preden je šla nad Turka, in preslavno je zmagala smertnega sovražnika keršanskega imena. Lavdon je z rožnim vencem v roki šel nad Turka, tako tudi Radecki zoper puntarskega Laha; in premagala sta obá. General Alfons Lamarmora tedaj je vedil, zakaj je pisal: „Slabo se je storilo, da se je odpravila maša“, namreč pri vojaštvu. In pristavil je: „Odpravljenje maše je pri našem močno vernem ljudstvu storilo naj hujsi vtis.“ Tudi se je hvalil, da v Krimski vojski 1855 je ukazal maševati.

Ravno ta general je pravil v sardinski zbornici, kako se je bil francoski maršal Bugeaud na Algerskem odmenil, da je vse nedelje dal maševati vojakom, pa še le potem, ko ga je bil eden arabskih poglavarjev prav močno na paragrafe djal. Rekel je namreč arabeki poglavar maršalu: „Vi nam terdite, da vaša vera je boljši memo naše, pa kakošna je vaša vera? Mi vas nikoli ne vidimo iti v cerkev.“ — Pač res. Zanič ni turška vera; pa veliko bolj zaničljiv memo vernega Turka je katoličan, kateri svojo pravo vero poteptuje. Taka neznačajna duša, taka pokveka ni vredna, da jo Božje solnce obseva in da vživa dari Gospodove.

Znamenito je, da so 15. avgusta tudi bonapartovci šli k sv. maši v cerkev sv. Avgústina v Parizu. Bonapartovci...? L. 1863 je Ernest Rénan s svojim infernalskim delom tajil božestvo Jezusa Kristusa, in bonapartovec Napoleon III je dopustil s tem spačkom skruniti Francijo, vso Evropo s tem bogokletstvom! Toda Kristus živi, Kristus gospoduje, Kristus vlada! Bonaparte Napoleon III je zginil z obličja zemlje, in zanikarni Rénan že zginja: med tem se pa v Parizu in po vesoljnem svetu še mašuje, in telegraf naznanja, da ravno bonapartovci so v Parizu prišli k sv. maši v obilnem številu. — To naj si zapomnijo razne osebnosti, ki tudi ubogi, molitve in darú tolikanj potrebni mladini komaj še redkokdaj privošijo sv. mašo, ali pa tudi še tega ne.

Oh! koliko kraljestev in držav, koliko razkolstev in koliko krivoverstev je zginilo z zemlje; vselej pa bode še kaki mašnik, ki bo obhajal sv. mašo. Sv. maša, dar živega Kristusa, poživlja svet! Sloveči anglikanski spreobrnjenec Miroslav Faber je rekel: „Zemlja živi in se giblje in ima svoje obstojno bitje v daritvi sv. maše. Ni je dobrote na zemlji, ktere djanski vzrok bi ne bila ta daritev. Ni je berzde zoper požrešnost pekla, razen po sv. maši.“ (Prim. „Unità“ 19. avg.)

Radi hodijo Ljubljancanje, Ljubljancanke in sploh Slovenci k sv. maši; vender ko bi prav živo prevdarili, kako nezmerno ceno ima sv. maša, bi hodili še obilnije. Otroci in mladina pa bi se drugač obnašali pri ti visoki daritvi, ako bi le samo to pomislili pred sv. mašo, da ravno tisti Jezus, ki jih bo čez ne dolgo sodil, se zanje pri sv. maši daruje.

V Gorici, 22. avgusta. *Vprašanja pri skušnji za pastirstvo*, katero so 7., 8. in 9. avgusta delali gg.: Janez Filipič, Janez Lukežič in Andrej Vuga, bile so sledeče:

E theologia fundamentali et dogmatica:
1. *Explicitur sensus et probetur veritas propositionis: Extra ecclesiam catholicam nullus omnino salvatur.* — 2. *Quid est gratia? Quotuplex distinguitur? Quid est gratia justificans? An gratia justificans est necessaria?* — 3. *Quid est baptismus? Estne baptismus ad salutem necessarius? Quinam sunt effectus baptismi?*

E theologia morali: 1. *Blandinus Tiberium aegrum et senem, sine dolo et fallacia quidem, at non sine effectu orat et hortatur, ut e codicillo deleat pingue legatum destinatum Sempronio, quem ipse Blandinus odio pertinaci prosequitur.* — *Hic quaer. 1. Quid injusta damnificatio, et quomodo obliget ad restitutionem. 2. Quid in casu?*

2. *Fortunata, mulier devota, substantias suas sedulo adauget pecunias mutuando hoc pacto, ut a civibus pauperibus et a negotiatoribus promiscue exposcat interesse 7 flor. sup. centenos cum pignore et 8 sine pignore. Cum vero haec praxis ei vitio verteretur, respondit se magna moderatione esse, quippe quum generalis consuetudo jam sit exigendi decem aut duodecim supra centum.* — *Hic quaer. 1. Quid mutuum? quid usura? num aliquod auctarium stipulari liceat? 2. Quid in casu?*

3. *Quid de praesentia corporis et attentione mentis ad satisfaciendum praecepto de Missa audienda?*

E jure ecclesiastico. 1. *Enumeratis modis, sub quibus beneficium ecclesiasticum vacare contingit, principia juris primo communis, deinde austriaci, quae vacatione durante observanda sunt, proponantur.* — 2. *Quid est locus sacer? Quibus causis aut formis sacrorum exercitium aliquando in eo impeditur; uno aliove casu occurrente quid Parocho muneris?* — 3. *Petrus, liber, adulterium committit cum Berta, uxore Caji; postea ipse matrimonium init cum Anna; sed non valde amans uxoris suae promittit Bertae, cujus maritus interea obierat, se matrimonium cum ipsa contracturum esse, si Anna fuerit mortua. An mortua Anna, Petrus et Berta contrahere valent matrimonium? Responsum rationibus fulciatur.*

E theologia pastoralis: 1. *Quinam poenitentes dicuntur consuetudinarii, quando ipsis absolutio danda, quando differenda est?* — 2. *Quid est prudentia pastoralis? An et ubi necessaria? quomodo acquiritur?* — 3. *Elaboretur in lingua vernacula: a) paraenesis pro feria IV. Cinerum ante distributionem cinerum, b) catechesis pro fidelibus adultis de III. praecepto decalogi.*

E paraphrasi biblica: *Explanentur Epistolae et Evangelia Dominicanarum Resurrectionis et III. post Pentekosten.*

S Primorskega. Volče, 26. vel. serp. Kaj je temu vzrok, da mi skoraj vest ne prepusti še dalje molčati. Že o smerti nepozabljivega ranjkega gospoda dr. Vončina sem mislil par besedi spregovoriti o tej meni nikoli pozabljivi katoliški rokodelski družbi.

Primoran sem bil Hervaško, Zagreb, 27. mal. serp. 1865 zapustiti zaradi merzlične bolezni, ki me je neusmiljeno tresla. S težavo sem dospel v Ljubljano 30. mal. serpana; ko zvečer obišem katoliško rokodelsko družbo, so me kaj milo vprašali ranjki gospod dr. Vončina, od kod da pridem, kam da grem, v katerem kraju sem rojen, in ko smo že precej časa skupaj bili, smo se slednjič udi prav bratovsko poslovali, kakor da bi jaz zadnjikrat to veselje užival; in res je tako bilo. Prišel sem domú, in od tega časa sem zmeraj le v svojem rojstnem kraju.

— Oh, da bi vsi rokodelski podmojstri vedili, koliko ta družba koristi! Koliko bi bilo boljše za taiste, ki se po igrah in veseljah kratkočasijo, ako bi bili takrat v družbinih sobah. Kako je slabo za družnike, kadar so primorani zaradi pomanjkanja dela ali drugega vzroka kraj zapustiti in hoditi po svetu brez solda, od nobene strani pomoči ne dobiti, ter na duri terkati, če bi se kaj dobilo. Vse drugač je pri katoliški rokodelski družbi; tam se udje na pošten način kratkočasijo, in si za čas potrebe lahko kaj prihranijo. Bral sem v „Danici“, koliko udov je v Ljubljani; res čedno številce, vendar bi jih bilo lahko več; zatoraj prosim častne ude, napeljujte poštene rokodelce, naj se v družbo zapisujejo. Tudi jaz sem se bil le na ta način zapisal in še zdaj me veseli, da sem bil ud katoliške rokodelske družbe.

Poslednjič pozdravim vse čč. gg. duhovne družnike, vse taiste, kateri družbo podpirajo, in vse gg. podmojstre, kateri so za družbo vneti, ter ostanem zmeraj ves vdani

Vaš

Miha Ličer, mizar.

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XLI.

Sveto poslanje v Žabnicah na Koroškem
od 11.—19. sušca 1872.

(Nadaljevanje tega oddelka.)

Kaj tacega se v cerkvi sv. Ilne še nikoli ni videlo. Radoveden sem bil, kaj bodo možje in mladenči naredili, ko se jim oznani, da se bode po stanovih, in le po stanovih spovedovalo?

Bati se je bilo, da jih še k svojemu stanovskemu poduku ne bo. A prišli so in množno prišli, ter s posebnim ginjenjem poslušali dolžosti svoje. Staro in mlado je bilo ne le pri nauku, tudi pri spovednicah. Šlo je pri spovedi malo počasno, kajti vsaka dobro opravljena reč potrebuje časa. In bilo jih je zares vedno vse černo okoli spovednice, mož in mladenčev do zadnjega — tako, da smo ptujih le malo spovedati zamogli.

S tim pa, da ptuji in ptuje, sosebno k nama niso mogli, se je želja in serčna želja zbudila, da bi tudi po drugih duhovnijah misijoni bili. Ljudstvo dobrega serca je spoznalo, da so ss. poslanja v resnici neprecenljiva dobrota vernim. Zato se je želja jela buditi: še pri nas, še pri nas sv. poslanje! Tudi gospodje duhovni so sami spoznali, kolika moč je skrita v sv. misijonu. Rekel je g. Ferčnik, verli župnik žabniški, da misijoni veliko zamorejo, sem vedil — a da bi tolik vtis v ljudstvu naredili, tega nisem mislil, ne pričakoval. Bog ga bodi zahvaljen, da smo tudi na Koroško dobili misijonarje!

Prizadeval se bom, pravi žabniški g. župnik, da bode v ziljski dolini sv. poslanje — jaz pa, pravi župnik úkviški potem, da bo v moji domovini. Tudi pri Beljaku mora biti enkrat!

Pri tem sv. poslanji so pa tudi brez dvombe veliko prosili Serce presv. Jezusovo angelj žabniške duhovnije, sv. Ilne, Marija brezmadežna in sv. Jožef. Sv. Jožef je dobil celo devetnico v čast. Sleherni dan je bila sv. maša z izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom pred njegovim darilnikom. Jaz sem bil tolikanj srečen, da sem vsaki dan maševal pred sv. Jožefa altarjem. Imel sem pri vsih dušnih in telesnih nadlogah neko posebno tolažbo, veselje in upanje v nepozabljivi Žabnici. Menil sem, česar prosi sv. Jožef in njega sveta zaročnica Marija od Serca Jezusovega, mora vsakako uslišano biti. In nisem se varal: sv. Jožef je bil naš veliki pomočnik zraven Matere Božje v tem misijonu. Sv. Terezija ima

prav, da tako častno govori od usliševanja prečistega ženina Marije Device. Tudi nama ni odrekal tačas pomoči svoje sv. Jožef, za kar mu bodi serčna in visoka slava!

19. sušec, sklepni dan sv. poslanja žabniškega, je bil na enkrat vkljub vsem neprijetnostim tukaj. Debel sneg je jutraj padel in poti neprijetne storil, a vendar le ni mogel Slovencev in Slovenk koroških domá ta dan prideržati. Ne le iz cele kanalske doline, tudi iz ziljske, v katero je čez hribe naj bliže tri ure daleč, so pobožni in pobožne v Žabnice prihiteli k popoldanjemu sklepu. Že jutraj je bila cerkev polna, ob desetih pa bolj kakor takrat ko vladika pride delit sv. poterjenje (birmo).

Ginjeni so bili, močno ginjeni koroški Slovenci in Slovenke. Vidilo se je, da vera tudi pri njih ni zgubljena, če prav jo od vseh strani lažisvobodnjaki podkopujejo, še drugače huje, kakor po Štajerskem in Kranjskem. Otrokom se je sicer žugalo, da ne smejo šole izpuščati, — pa so vendar le prišli, kedar koli so mogli. Neki deček, ko me s torbico sreča v šolo gredoč na poti v cerkev, mi pravi: moram v šolo, pa sem bil že v cerkvi. Kakor bi me hotel opomniti, da je revček prisiljen drugam, kakor ga je serce vleklo.

Sv. delo je dokončano. Gremo domú. Veljaki žabniški kósijo z nami in se tudi pridejo ponižno zahvaliti po skončanem obedu. Vidilo se jim je, da so globoko segle večne resnice, poduki v njih serce. Hvala, serčna hvala za vse dobre dušne! Bog daj, da bi se kmalo spet kje najdlji na Koroškem! je bila njih zadnja serčna želja.

Okoli štirih sedamo na vozova. Pred župnim domom je vsa cesta polna ljudi. „Živio!“ zagromi iz sto in sto gerl, ko se vsedemo, domača dva gospoda in midva, na voz. Hvala, hvala, z Bogom, z Bogom! se glasí za odpotvo — in v naj lepšem solnčnem svitu rečeva: pozdravljena Marija Višarska, da se kmalo zopet vidimo!

Konjiči stečejo proti Terbižu naprej. Pokazal se nam je veličastni Mangart, 8000 stopinj nad morjem, v svoji beli obleki s svojimi mogočnimi tovarši, med kterimi je Kraljevi verh, imenovan po Alboinu kralju, ki je bil na verhungi njegovem, ko je po lepi Italiji mu serce zaželelo; — častitljiv, zares kraljev. Na kolodvoru terbiškem smo bili naenkrat. Vzameva slovo, serčno slovo od ljubih gospodov žabniških, od koroške Švice z nado lepo čez nedolgo pozdraviti jih zopet.

(Dalje nasl.)

Razgled po svetu.

Iz Rima. O škofovski petdesetletnici Pija IX se je po spodbujanji časnika „Unità Cattolica“ več italijanskih advokatov odločilo k temu, da so pripravljeni „po postavni poti braniti pravice Cerkve in sv. Stola“. Že se je ustanovil pod načelnikom grofa Gaetano Angelli dei Malherbi (v Rimu Via Principe Amadeo št. 67) odbor ter je sklenil namenjenemu društvu dati ime: „Advokati sv. Petra“. Pravdoznanci vseh dežel, tudi kandidati in dijaki pravdoznanstva se sprejemajo v to družbo.

Švicarsko. (Kako tēpe pravica Božja sovražnike Kristusove Cerkve!) Znano je, s koliko zagrizenostjo švicarski liberaluhi in frajmaurariji na Juraškem tarejo poštene katoličane; zdaj pa se je jela pravica Božja tako prečudno maševati nad začetniki teh hudobij, da mora vse stermeti. Juraški časnik „Pays“ pripoveduje naslednje dogodbe. Frote je prišel na nič in gre na boben!

To je namreč tisti Frote, ki je bil kdaj predsednik v Pruntrut-u in je svoji deželi tolikanj hudega storil; njemu je posebno pripisovati že štiri leta razgrajoče preganjanje, neusmiljenost in grozovito zoper katoličane. Ta Frote je zdaj obožal in njegove posestva gredo na boben. — Frotetov voljni pomagač, kjer so hotli cerkve zakleniti ali uzeti, nune in bolniške sestre pregnati, je bil dr. Bodenheimer, srenjski prezident v Pruntrutu; tega nevednega „handlangerja“ je nepričakovano in nagla smert pobrala. — Tisti bernski viši sodnik, ki je so-stavljaj (redigiral) obsodbe za odstavljenje juraških duhovnov, je prisiljen odpovedati se svoji službi, ki mu je nesla 6—7000 frankov. To se je zgodilo zaradi nekega sramotnega dogodka (škandala), v katerem je bil kakor svinja na gárah z zlomljeno roko pripeljan na glavno stražo. Tako je tedaj tudi ta na telesu in na duhu skvečeni stari mož postavljen na cesto, kakor rimsko-katoliški duhovni in njih zvesti prijatli na Juraškem, katerem so taki zanikarni pajdaši pregnanje prisvojevali.

Toraj ne pozabite, tlačivci, stiskavci in zaničevavci katoliške Cerkve od nekaj poterrjene resnice: „Lento gradu divina vindicta procedit, sed tarditatem iudicii gravitate compensat.“ Zadela Vas bo Božja pravica, to je gotovo; pa kolikor pozneje, toliko strašneje. Vi obrekujete, v nič devate, skrunite, zatirate sveto vero: pa vse hudo se bo poslednjič na Vas izsulo: zakaj Bog je pravičen.

Drobne novice. Kolovodji starokatoliškega krivoverstva so si čedalje huje v laséh; profesorji Reuš, Šulte, Langen in drugi že davno niso enega serca in enih misel. Zato ni čudo, da taki, ki niso vse preveč napihnjeni, se v katoliško mater Cerkev nazaj povračajo. — Pri sv. Jakopu (Santiago de Compostella) na Španjskem so bile velikanske slavnosti o prazniku tega aposteljna, kakor je vsako leto. Kralj sam se je vdeležil častitljive procesije in je sam izročil zlato darilo, ki ga španjski kralji darujejo o tej priliki; kardinal nadškof in šesteri škofje iz Galicije so ga sprejeli pri cerkvenih vratih. Tudi vseučilišni študentje so se vdeležili procesije, ki se obhaja zvečer z gorečimi baklami. — Iz Aleksandrije so 23. avgusta naznanovali, da na francoskem vojaškem parniku, ki je jadral iz Sajguna v Suez, potem ko je šel memo Aden-a, je vstale kolera; 50 vojakov je umerlo in 180 je bolnih.

Za dom in šolo.

Serčna pobožnost štiriletna deklice do križanega Zveličarja.

Sv. Marjeta, pozneje kraljica Škotska, je bila komaj štiriletna deklica, ko je nekaj zagledala sv. razpelo (britko martro) ter je radovedno vprašala sestro, kaj je ta podoba. Pove ji, da je to sv. razpelo, ki kaže, kako je ljubi Zveličar na križu v bolečinah umiral za nas ljudi. S solznimi očmi je pogledala mala deklica ljubega Jezusa, stegnila roke, pohlevno objela sv. razpelo in poljubivši ga je rekla ljubeznjivo ginjena: „Moj ljubi, ubogi Zveličar, od zdaj sem vsa tvoja!“

In od tiste ure je pogosto in rada premišljevala terpečega Odrašenika in njena pobožnost je rastla vedno bolj. Od križanega Jezusa se je učila krotkosti in potrpeljivosti, s katero je pozneje pridobila in vodila svojega kraljevega sopróga Malkolm-a, ki je bil zelo nagle jeze, da je svojo togoto ukrotil in postal pravičen, kersanski vladar.

Ko se je po življenji polnem blazih del že skor s smertjo borila in križ v rokah držala, so ji povedali

sporočilo, da je njen mož v vojski zavratno umorjen. Slišavši to, se je hvalila Zveličarju, poljubovaje njegovo podobo, da ji je še v tem življenji poslal to terpljenje v pokoro za njene grehe, ter je potem dušo mirno izdihnila.

Kako so mogle pač ljubemu Zveličarju dopadljive biti besede te deklice: „Moj ljubi, ubogi Zveličar, od zdaj sem vsa tvoja!“ In res je bila ta Marjeta od takrat vsa njegova.

Vi ste sicer tudi Jezusovi, ljubi otroci; pa to vam še vedno noče prav v glavo! Vi ste bolj njegovi, kakor celó vaših staršev in sami svoji; zakaj on je vaš Bog in Odrešenik, in vse, kar ste in kar imate, je od njega. Kako srečni bote, če bote tako njegovi, kakor je bila Marjeta. Če ga ljubite iz vsega serca, iz vse duše, iz vsih moči! Potem bo tudi on ves vaš, to je, on bo vas že v tem življenji, posebno pa še v prihodnjem večno in neskončno srečne storil. (Schmid's hist. Katech.)

Cret in sad zreste molitve.

Zahvala.

Št. 1. S hvaležnim srcem priznavam, da o mojem 3letnem šolanju mi je dobrotljivi Bog obilno delil blagoslov, moč in voljo k poklicu na priprošnjo N. lj. G. presv. Serca. Tako sem bil zmožen zadevne dolžnosti popolnoma spolnovati, težavnim zahtevam zadostovati in nauke doželeno doveršiti. To naznanujem z naj večim veseljem, kakor sem bil obljubil, in želim, da bi bilo to majhen spodbudek za mladino, ki je v naukih, naj bi pri mnogoterih dušnih in telesnih pritežnostih vsi pribežali k Naši ljubi Gospej, ki nikogar ne pusti brez uslišanja, ako le zaupljivo k nji pribeži.

Tetschen a. E.

J. J.

Št. 2. Imela sem prav hudo angino, med drugim tri dni nisem mogla nič jedi vžiti, razen zdravil z veliko težo; zdihnila sem pa trikrat zaporedoma k N. lj. Gospej presv. Serca, in precej sem bila zmožna zopet piti in jedi vživati. (Neka prijateljica je bila ravno takrat tudi opravila skrivaj za me 9dnevnicu.) V treh dneh pa sem bila tako zdrava, da se je zdravnik čudil, kako sem se tako naglo ozdravila. Češena bodi N. lj. G. presv. Serca!

V Ljubljani, 29. avgusta 1877.

Rozalija Lunder.

Prošnje.

Št. 1. Bratovšini Naše ljube Gospé presv. Serca zaupljivo priporočam v molitev svojo bolno mater, da bi jim dobrotljivi Bog po Marijni priprošnji dodelil ljubo zdravje, ako je njemu v čast, njih duši pa v zveličanje.

Sin A.

Št. 2. V molitev bodite priporočene dve siroti, da bi dobile pošteno službo. — Enako bodi v molitev priporočen brat, pijanec, da bi se poboljšal.

Št. 3. Neka mati prav živo priporoča svojo edino 14letno hčer v bratovsko molitev N. lj. G. presv. Serca, da bi ji Bog zopet podelil ljubo zdravje, ako je njegova sv. volja. Tudi se bo prihodnji petek ena sveta maša opravila v ta namen. Ako ji Bog zopet podeli zdravje, se bo po „Danici“ naznanilo.

Življenje štirinajsternih pomočnikov v sili.

IV. Sv. Pantaleon, zdravnik in spričevavec.

(Konec.)

Cesar, ves razkačen, ukaže Pantaleona v ječo peljati, Hemolaja, Hermisipa in Hermokrata pa k smerti obsodi; bili so z mečem ob glavo djani. Njih spominj se obhaja 27. mal. serp.

Nekoliko časa potem cesar zopet pokliče Pantaleona k sebi, ter mu hinavsko reče: „Glej, Pantaleon! tvoj učenik Hermolaj in njegova tovarša Hermisip in Hermokrat so spoznali svojo zmoto, ter so se Kristusu odpovedali in darovali našim bogovom, zato sem jih za njih pokoršino obilno obdaril; prvi so v mojem cesarskem poslopji. Če tudi ti njih lepi zgled posnemaš in našim bogovom daruješ, se boš kmalo prepričal, kakó dobrotljiv sem njim, ki so mi pokorni.“ Služabnik Božji mu nato reče: „O slavni cesar! rad bi vidil svojega starega učenika Hermolaja in njegova tovarša.“ Cesar mu odgovori: „Ni jih več tukaj, ker sem jih poslal v daljno mesto zavoljo nekega prav tehtnega opraviila.“ Svetnik mu odgovori: „Dasiravno si lagal, si vendar le resnico govoril, ko si rekel: „poslal sem jih v daljno mesto“, in pa res si jih poslal na uni svet v sveto, Božje mesto, po katerem tudi jaz hrepenim.“ Lažnjivi cesar — osramoten obsodi Pantaleona k smerti. Ko ga na morišče peljejo, svetnik po potu gredé poje psalm Davidov: „Večkrat so me stiskali od moje mladosti; in vender mi niso mogli kaj (me niso mogli premagati). Na herbtu so mi kovali (me pretepali) grešniki, in podaljševali svojo hudobijo; pravični Gospod pa je poterl zatilnike grešnikov.“ (Ps. 128, 2—4.) Na morišu ga rabeljni privežejo k óliki. Rabelj mu odgerne vrat, vzdigne meč in mahne z mečem na vrat, pa o čudo! meč je bil mehek kakor vosk. Strah in groza prešine vse gledavce, zlasti pa rabeljne. Rabeljni veržejo od sebe svoje meče, padejo k nogam svetniku, ter ga jokaje prosijo odpušanja za tolike krivice. Svetnik vzdigne oči v nebo, móli zanje in jim prosi usmiljenja. Glas zadoni z nebés, da ga lahko vsi slišijo: „Posihmal se ne boš imenoval Pantaleon, ampak Pantaleemon, t. j. Vseusmiljeni, ker po tebi bodo mnogi usmiljenje dosegli.“ Ko svetnik ta glas zasliši, je z neizrekljivo sladkostjo prenapolnjen in hrepeni po mučeniški kroni, toraj prosi rabeljne, naj cesarjevo povelje spolnijo. Rabeljni pa se na moč branijo, ter pravijo, da bi bila silno velika pregreha, ko bi svetega moža umorili. Svetnik se boji zgubiti mučeniško krono, zato jih še bolj pregovarja, naj mu odsekajo glavo; sam jim vrat molí. Nekdo izmed vojakov se osereči in mu strahoma odseka glavo, 27. mal. serp. leta 303. Pa glej čudež za čudežem! Iz vratú teče mleko namesto kerví, in ólika je polna sadú. Vojaki, ki so se bili po toliko čudežih spreobrnili, so njegovo truplo prenesli na pristavo kateheta Adamantina; bili pa so na cesarjevo povelje ob glavo djani. Pod cesarjem Konštantinom so v Carigradu sozidali cerkev na čast sv. Pantaleonu, v katero so bili njegovi ostanki preneseni.

Čuda, ki se godé s kervjo sv. Pantaleona. V Carigradu, piše neki menih, se hrani v sklenici kri tega svetnika, ki je dvojne barve; polovica te kerví je bela kakor mleko, druga pa je rudeča kakor kri. Čudovito pa je to, da se na koncu vsacega leta v svoji legi v sklenici tako-le spreminjate: eno leto je rudeča kri zgorej in bela spodej, drugo leto pa je bela zgorej in rudeča spodej. Le enkrat, piše ta menih, se je zgodilo, da je bila ob času cesarja Mibaela rudeča kri dvé leti zgorej; kar pa se ne smé prezreti, bile so tisti čas kervave

vojske med kristjani in ajdi. — Čudo, ki se bere v pristikvu k našemu brevirju. V Ravlu na Neapolitanakem, v Rimu in v Madritu na Španjskem se brani v posodici sterjena kri sv. Pantaleona. Čudovito pa je to, da se ta sterjena kri vsako leto predvečer njegovega praznika in naslednji dan do večera, ko Cerkev njegovo mučenstvo obhaja, raztopi in je tekoča, potem pa se zopet sterdí.

Danski kralj Harold je bil na lovu od medveda tako razmesarjen, da je več dni ležal na smertni postelji, ter se ni ne zavedil, ne govoril. Nekega dne stoji njegova mati pri postelji in prosi Boga, naj mu zopet podeli ljubo zdravje, stori tudi obljubo popotovati v Jeruzalem. Pri tej priči Herold odpré oči in lahko govori, rekoč: „Ljuba mati moja! vidil sem ravnokar v spanji zalega mladenčca, ki mi je rekel, da je zdravnik Pantaleon, in mi je obljubil, da bom še danes zadobil zdravje.“ Mati, vsa vesela, zavpije: „Oh, sin moj! ta Pantaleon je moj patron, po takem pomočniku ti je Gospod podelil zdravje; zato pojdem, če nimaš kaj zoper to, v Jeruzalem na božjo pot.“ Še tisti dan pride k kralju mlad zdravnik, ki je bil mladenču, ktereja je v spanji vidil, popolnoma enak, in ta je bolnika zdajci ozdravil. Hvaležna njegova mati je svojo obljubo spolnila, ter je šla v Jeruzalem na božjo pot.

Poduk. Sveti Pantaleon, čudoviti zdravnik, se je pri ozdravljanju bolnikov vselej k Bogu obračal in pri njem pomoči iskal, ker je dobro vedil, da je Bog bolezní Gospodar. „On rani in celi, on udarja; njegove roke pa ozdravljajo“, piše sveti Job 5, 18. — Dragi bravec! če te Bog s kako boleznijo obiše, najpred pri njem iši pomoči; zakaj on je prvi in naj boljši zdravnik. Da ti bo od njega pomoč došla, se spravi in združi z njim po vredni prejemi svetih zakramentov, kar veliko pripore k telesnemu zdravju, če je to tudi tvoji duši v zveličanje. Pri svojem zaupanju v pomoč Božjo in v priprošnje njegovih svetnikov iši, če ti je le mogoče, tudi pri zdravnikih telesnega zdravja, ker vedi, kaj govori sveti Duh: „Spoštuj zdravnika zavoljo potrebe (t. j., ker njegove pomoči potrebuješ); zakaj Najviši ga je vstvaril (t. j., v to namenil, da ti v bolezní pomaga). Najviši je iz zemlje zdravila vstvaril, in razumen človek jih ne studi.“ (Sir. 38, 1. 4.)

Molitev. O Gospod, Jezus Kristus! ki si dal svojemu spričevavcu svetemu Pantaleonu čudovito moč v tvojem imenu bolnike ozdravljati, skaži tudi nam, te ponižno prosimo, svojo milost, da po njegovi prošnji dušno in telesno zdravje vživamo. Kteri živiš in kraljuješ itd. Amen.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (Volitve, „kapitel“ frančiškanske kranjsko-hervaske okrajine.) Po preteku triletne dobe imel se je postaviti okrajini nov načelnik, „minister-provincijal“. Dvakrat zaporedoma je bil voljen prešnji in sedanji že v tretje, kar jasno dokazuje njegovo pripravnost in sposobnost za težavni ta posel. Volitve so se veršile v sredo 22. avg. dopoldne. Predsednik takim volitvam je „minister-general“. Toda ker biva v Rimu, pooblasten je bil od njega prešnji vizitator P. Bartolomej Večerina, ktereja je postavil za general-komisarja.

Volilno pravico imajo gvardijani in definatorji.

Voljeni so bili visoko čast. očetje:

1. za provincijala: P. Friderik Hoenigmann, bivši kostanjeviški profesor logike in psihologije itd., od 15 glasujočih s 13 gls.

2. Kustos okrajine postal je genl. komisar P. Jernej Večerina, bivši kostanj. prof. bogoslovni itd.

3. Za definatorje: P. Salvator Pintar, gvardijan ljubljanski; P. Nemesijan Smoković, gv. tersaški, s 14 gls.; P. Evstabilj Ozimek, gv. kostanj., z 10 gls. in P. Rafael Klemenčič.

Druge glavniši spremembe so: Okrajini tajnik je postal P. Albin Bregar; gvardijan na Tersatu P. Bonaventura Sel; magister juniorum v Ljubljani P. Kalist Medič; kurat v ljubljanski bolnišnici P. Feliks Podbregar; vikar na Tersatu P. Nemesijan Smoković; vikar v Novem mestu P. Sigismund Jeraj; šolski učitelj v Kamniku P. Vilem Vindišar iz Gorice; vikar v Klanjcu P. Anzelm Stembor; v Klanjec tudi pride kakor pridigar, kateh. itd. P. Otmar Vidic; vikar v Karlovcu P. Ferdinand Premerl iz Klanjca; v Brežice gre iz Pazna P. Teodorik Muren.

Med drugimi opombami ste naslednji: „Omnes PP. Vicarii habent etiam facultatem absolvendi a reasevatis, usque dum non transferantur ad alium Conventum, aut de iis aliter disponatur.“ In pa: „PP. Vicarii et definatoriales, tum actuales, tum habituales, sunt Conventus discreti, quorum officia in statutis adducuntur.“

Po oznanjenih volitvah šli so vsi zahvalno pesem pojoči v cerkev, kjer se je godila poterditev provincijala in kustosa. Na to so pristopali k poljubu, v znamenje pripoznanja in podložnosti. Slednjič je bil blagoslov s presv. Rešnjim Telesom.

Iz Ljubljane. († Rozalija Homan.) Umerla je 28. avgusta mnogoznana vdova gospá Rozalija Homan, znane katoliške vse skozi poštene Melcerjeve rodovine. Bila je gospa Rozalija tako usmiljena do terpečega bližnjega, tako iz vse duše katoliška in bogoljubna, da vsaka hvala bi jo utegnila bolj osenčiti, kakor pa dopovedati to, kar je ta lepa duša bila v resnici. Slepe, kruljeve in vsaktere nadložne sirote, kakoršnih se sicer svet naj bolj boji, sprejemati, jih pošiljati v Linc v vstav za take reve, ali po drugih potih jim pomagati, to je bilo njeno naj večje veselje. Svojo ne majhno pokojnino in drugo premoženje — vse je obračala za terpečo in ubožno človeštvo, sama pa je v čisto pravem pomenu besede živela kakor pušavnica oziroma na stanovanje, ob-leko živež in verske opravila.

Za zidanje Ternovske cerkve, kolikor je nam znano, je saj parkrat dala po tisoč gold. — vse na tihoma in s prepovedjo, da ne razglašati. Koliko je spoštovana Melcerjeva družina sploh storila za svojo farno šen-petersko cerkev, to vedo duhovni pastirji, kteri so ondi pastirovali.

Po vsih teh in tacihi dobrih delih je gospa Rozalija kaki dvé leti terpela tako hudo bolezen s popolno vdanostjo, da smemo brez strahu reči: ona je doveršila zraven vsih družih stopinj popolnosti tudi pravi „martyrium“, marterstvo, mučenstvo, dosega je vse stopnje popolnamosti pravega kristjana. Kar pa vsemu njenemu djanju in terpljenju daje neskajeno ceno, je to, da vse je delala in terpela zgolj in edino z verskim namenom. Bila je zraven tega doveršeno olikana, mora se reči „učena“ — učila se je v mladosti celo latinščine ter je ko vdova zraven ročnih del neprenehoma brala dobre bukve, molila in premišljevala. Motil bi se pa, ako bi kdo mislil, da je bila v kakem oziru pretirana, k vedemu bi se utegnili morebiti reči, da je bila kaj preojstra v krotenji ali zatajevanji sama do sebe, kar pa so darovi, ki je težko koga soditi, — prenezmérno, mislimo, tudi v tem ni delala. Njena obnaša je bila tako prijetno vravnana, da je slehernemu dobro delo z njo govoriti, in enako priljudno se je vedla do naj viših stanov, kakor do naj bolj priprostih revežev: bila je

vsem vse. Pri nji se je nesiljena čednost skazovala v vsi svoji lepoti in ljubeznjivosti, bila je popolnoma čednost. Blagor ji!

V knez.-škof. Alojzijeve so na novo sprejeti naslednji mladenči: Iz 2. gimnaz. razreda: Erker Al. in Kramar Jan. od Stare cerkve na Kočevskem, Jož. Keržanšek iz št.-Lenarta, Pavlin Fr. iz Smlednika, Pogačnik Fr. iz Teržiča, Prestor Jak. iz Smlednika; — iz 3. gimnaz. razreda: Žutek Al. iz Planine; iz 4. gimnaz. razreda: Šušteršič Fr. z Glinic; iz 5. gimnaz. razreda: Bulovec Mih. s Kranja, Hönigman Fr. s Kočevskega; iz 6. gimnaz. razreda: Kušar Fr. z Reteč, Šturm Jan. iz Leskovice pri Polj.

Iz Dobrepolj naznanjajo, da je bil v Kompolji 22. avgusta strašansko ogenj, ki je zbučal po 8 zvečer in v četert ure je bila vsa vas v ognju! Tudi cerkev sv. Vida je vsa pogorela, 3 zvonovi so na tla popadali in se močno poškodovali, naj manjši se je celo raztopil. Pogorele so 55 posestnikom hiše in vse druge poslopja. Zavarovanih je bilo le samo 8 za 5300, škode pa je blizu 200.000 gl.! Zunaj samega življenja ljudje niso skoraj nič rešili. Iz tega sleherni lahko prevede, kako nezmerno velika je revšina, koliko žalovanje in tarnanje preubozih ljudi, ki so v enem trenutku postali toliki siromaki! Če kje, velja gotovo tukaj pregovor, da tisti dvakrat dá, kdor tukaj hitro pripomore. Kdor želi tem velikim revežem kaj pomagati, lahko svoj dar pošlje čast. gospodoma fajmoštru Val. Sežun-u, ali kapl. Jož. Razboršek-u (pošta: Gutenfeld), ali pa ga pri slovenskih časniki oddá. Pri sami cerkvi je škode za 10.000 gl., kdor toraj želi za cerkev posebej kaj odmeniti, naj zapiše, koliko naj gre za pogorele in koliko za cerkev posebej. Pomagajte tedaj, ljubi Slovenci, da tudi pomoč dosežete kadar bodete sami v sili; tolažite, in tudi vi bodete potolaženi!

V Rimu je 27. avgusta umrl kardinal Jožef Andrej Bizzarri, roj. 1802, v kardinalstvo povzdignjen 1863, s primkom „sv. Jeronima pri Iliricah“, prefekt sv. zbora škofov in redovnikov itd. R. I. P.

V Rim je po noči 28.—29. avgusta odrinil prečast. g. semeniški vodja in častni kanonik g. dr. Andr. Čebašek. Njegova tovarša: čč. gg. mariborski špiritval Fr. Ogradi in mestni kaplan v Celu Jož. Žičkar — sta bila že dva dni poprej odrinila. Tudi gosp. prof. dr. Fr. Stanonik z drugimi je v Rimu. Nekateri drugi rojaki se na popotvanje še namenjajo, če bodo mogli letos svoj namen zveršiti.

Zdravje sv. Očeta. Eden liberalnih časnikov piše: „Papež se počuti še precej dobro: ima še nekako živost duha, pozabi pa, kar je bilo poprejšnji dan in pade velikrat v medlevice, ki strah delajo. Noge mu odpovedujejo vsako službo. Kakor tudi je terdna njegova postava, zdravniki ne verjamejo, da bi mogel dolgo živeti v tem stanu.“ — K tem lažem se časnikar v Parizu („Paris-Journal“) ni sramoval pristaviti, da njegov dopisnik je v okolišinah imeti „naj gotovši poročila ter so te naznanila ostro natančne“.

„Osservatore Romano“ pa mu je odgovoril, da njegove poročila so vse kaj družega kot „ostro natančne“, kajti razen slabosti v nogah se zdravje sv. Očeta ne more želeti bolje. In posebno njih prečudno živi spomin budi po pravici začudovanje pri vsakem, ki ima visoko čast vdeleževati se vsakdanje tovaršije sv. Očeta... Podtikane omedlevice so hudovoljne izmišljaje... To velja za odgovor tudi rimskim liberalnim časnikom, ki celo terdijo, da je bil nazaj poklican dr. Ceccarelli, akoravno se le-tá iz Rima še ganil ni. — Tako Bog v

nič deva brezbožne želje sovražnikov in malo dobrovoljne prerokovanja dvomnih prijateljev.

V Lurdih na Francoskem, kakor piše „Univers“, se godé nove pretehtne ozdravljanja. 21. avg. naznanja č. g. Alzon: Čuda so se nadaljevale včerajšnji dan: govori se o 17 ozdravljenih v nedeljo in ponedeljek. Ena naših sester za bolne, ki je bolne vtapljala v tonev, je imela srečo viditi 4 čuda, ki so se zgodile med njenimi rokami. — Iz Lurda 22. avg. ob 9. u. in 30 m.: narodni romarji zapuščajo Lurd, potem ko so bili priče dvajset poterjenih čudežev. Za družih 20 se niso mogle še vterditi okolišine, ki določujejo gotovost, ker manjkalo je časa. Naj večji čudo pa je zares vdanost in celo veselje tistih, ki niso ozdravljeni. — Med drugimi ozdravljenimi je imenovana gospá Quillé, ktero je terpinčil prehud protin in je bila vsled poroda bolna že osem lét. Tako tudi redovnica Marija Jozefina iz Nancy-a, ki je imela sušico že v zadnji stopnji itd.

Gotovi sovražniki dobre izreje pri mladini. 1. Slabi izgledi staršev. 2. Zanemarjanje domače in cerkvene službe Božje. 3. Zakonska nezvestoba, prepiri med starši. 4. Prevelika ojstrost očetova in preveliko prizanašanje in potuha matere. 5. Psovanje čez duhovne in učitelje. 6. Branje spotikljivih časnikov in bukev. 7. Občevanje mladine z razberzdanimi osebami. 8. Nedjansko in suhoparno ter posneto (abstraktno) šolsko podučevanje, ki mori serce in vést in stori človeka racijonalista ali umomoljca. — V 1000 primérlejših se je pokazalo, da so taki sredki pahnili človeka mladega v nesrečo. Ako hočeš dobro odgojiti mladino, odstrani onih 8 nesrečnih virov, in dosegeš boš dober vspéh.

Poslednje novice. V Bulgariji in v Aziji so dan na dan kervave klanja med Rusi in Turki, ki požirajo na stotine, pa tudi na tisoče ljudi na obéh stranéh. Naj znamenitiše so že dober teden neprenehane borbe za klanec Šipko na Balkanu, ki ga Turki z vso silo hočejo uzeti Rusu, pa vender dozda še niso nič opravili, dasiravno je na obéh stranéh samo ta klanec požerl že kacih 10.000 ljudi. Turk prihaja vedno z novimi močmi in ga je toliko, kakor bi iz zemlje lézel. Torej se z vso naglico menda tudi Srbija pripravlja na vojsko ter bo ob jutru svoje dežele postavila dve veliki kerdeli nasproti Turku.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Za duhovne pomočnike grejo čč. gg.: Ant. Štenovec k sv. Križu pri Turnu; Ant. Korbič v Begunje; Mih. Koželj v Cirknico; Jan. Kljun v Radolico. Č. g. J. Jaklič, duh. pom. v Trebnem, je dobil duhovnijo stari Log na Kočevskem; č. gosp. Al. Kumar, duh. pom. v Naklem, Leše; č. g. Martin Vodir, duh. pom. in katehet v Radolici, gre za namestnika v Goriče; č. g. duh. pom. Nik. Križaj je prestavljen z Dragotuša na Ig; č. g. Ant. Zupančič iz Cerkelj k sv. Jakopu v Ljubljano. Začasno v pokoj se podasta čč. gg. duh. pomočnika Jan. Pogačnik in Ign. Ključevšek. — Budanje so razpisane do 10. kim.; tako je 20. avg. razpis. tudi druga častna služba ljubljanske stolne cerkve, t. j. stolna dekanija.

Dobrotni darovi.

Za Kompoljske pogorelece v Dobrepoljski fari: Gosp. kan. J. Volc 5 gl. — Neimen. 1 gl.